

वर्ष २०१० - जून ते नोव्हेंबर, २०१०
दि. १ जून ते दि. ३० सप्टेंबर, २०१० या
कालावधीत झालेल्या अतिवृष्टीमुळे व
ऑक्टोबर/नोव्हेंबरमध्ये झालेल्या अवेळी
पावसामुळे ५० % पेक्षा जास्त झालेल्या
शेती व फळ पिकांच्या नुकसानीसाठी मदत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१(१)/म-३,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ३१ डिसेंबर, २०१०

- वाचा :
- १) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग,
क्र.सीएलएस-५९८३/२४८३६१/सीआर-८२०/म-३, दि.३१.१.१९८३
 - २) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग,
क्र.सीएलएस-०२०२/प्र.क्र.४३/म-३, दि.१३.३.२००२
 - ३) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग,
क्र.सीएलएस-०७-०६/प्र.क्र.१९२(शेती)/म-३, दि.१६.९.२००५
 - ४) केंद्र शासनाचे गृह मंत्रालयाचे पत्र क्र.३२-३४/२००५
एनडीएम-१, दि.२७ जून, २००७
 - ५) केंद्र शासनाचे गृह मंत्रालयाचे पत्र क्र.३२-१७/२००८
एनडीएम-१, दि.३१ जुलै, २००९
 - ६) केंद्र शासनाचे कृषि मंत्रालयाचे पत्र क्र.३०-५/२००९ -डीएम,
दि. १ नोव्हेंबर, २००९
 - ७) केंद्र शासनाचे अर्थ मंत्रालयाचे (वित्त आयोग कक्ष) पत्र क्र.एफ २३ (१)
एफसीडी/२००९-५५ दि. १९ नोव्हेंबर, २००९
 - ८) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्र.सीएलएस-२००९/
प्र.क्र.२०४/म-३, दि.२६ नोव्हेंबर, २००९
 - ९) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्र. आरएलएस २०१०/
प्र.क्र.४४८/म ३, दि.२.१२.२०१०

प्रस्तावना :-

नैसर्गिक आपत्तीमध्ये बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना/व्यक्तींना केंद्र शासनाच्या CRF / NCCF च्या निकषाप्रमाणे, वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार व राज्य शासनाच्या १९८३ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे मदत दिली जाते. राज्य शासनाच्या १९८३ च्या आदेशाप्रमाणे २४ तासात ६५ मिलीमीटरपेक्षा जास्त पाऊस पडला तर अशी बाब नैसर्गिक आपत्तीमध्ये मोडते व मदतीस पात्र असते.

राज्यात दि. १ जून ते ३० सप्टेंबर, २०१० या कालावधीत काही ठिकाणी अतिवृष्टी झाली व काही ठिकाणी ऑक्टोबर/नोव्हेंबरमध्ये अवंळी पाऊस झाला. या अतिवृष्टी व अकाळी पावसामुळे बऱ्याच ठिकाणी शेती व फळ पिकांचे ५० % पेक्षा जास्त नुकसान झाले. झालेल्या नुकसानीचा प्राथमिक अंदाज घेतल्यावर शासनाने ५० टक्के पेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या शेती व फळ पिकांचे पंचनामे त्वरित पूर्ण करण्यात यावेत अशा प्रकारच्या सूचना दि. २ डिसेंबर, २०१० रोजी दिल्या. या सूचनांच्या आधारावर सर्व जिल्ह्यातील जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा व जिल्हा अधीक्षक, कृषि अधिकारी यांनी संयुक्तपणे पंचनामे करून वस्तुनिष्ठ अहवाल शासनास सादर केला आहे.

या अहवालाप्रमाणे राज्यात ११.४६ लक्ष हेक्टर क्षेत्रावर खरीप शेती पिकांचे व फळ पिकांचे ५० टक्के पेक्षा जास्त नुकसान झालेले आहे व सुमारे २९ लक्ष खातेदार बाधित झाले आहेत.

एसील नुकसान जरी नैसर्गिक आपत्तीत बसत नसले तरी बाधित शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी शासनाने एक विशेष बाब म्हणून खालीलप्रमाणे मदत देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे:-

शासन निर्णय :-

(१) राज्यामध्ये दि. १ जून ते दि. ३० सप्टेंबर, २०१० मध्ये झालेल्या अतिवृष्टी व ऑक्टोबर/नोव्हेंबर, २०१० मध्ये झालेल्या अवेळी पावसामुळे पंचनाम्याच्या आधारावर खरीप पिकांच्या व फळ पिकांच्या ५० टक्क्यापेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या क्षेत्राला (११.४६ लक्ष हेक्टर) एक विशेष बाब म्हणून खालील दर्शविलेल्या दराप्रमाणे मदत देण्यांत यावी :-

अ.क्र	पीके	एकूण क्षेत्र लक्ष हेक्टर	मदतीचे दर रुपये प्रति हेक्टर	मदतीची कमाल मर्यादा (सकम रुपये लाखात)
(अ) शेती पीके				
१	भात	४.२५	७५००.००	३१८७५.००
२	कांदा	१.७५	७०००.००	१२२५०.००
	इतर पीके	४.६७	५०००.००	२३३५०.००
	एकूण	१०.६७	—	६७४७५.००
(ब) फळ पीके				
१	द्राक्षे	०.६	२००००.००	१२०००.००
२	इतर फळ पीके	०.१९	१००००.००	१९००.००
	एकूण	०.७९	—	१३९००.००
	एकूण (अ + ब)	११.४६	—	८१३७५.००

२) पंचनाम्याच्या आधारावर ५०% पेक्षा जास्त बाधित झालेले (जून-नोव्हेंबर २०१०) ११.४६ लक्ष हेक्टर क्षेत्र अंतिम समजण्यात यावे. यानंतर कोणतेही नवीन पंचनामे करण्यात येऊ नयेत. जिल्हा निहाय व पिक निहाय बाधित क्षेत्र सोबत जोडलेल्या परिशिष्टा प्रमाणे राहिल.

(३) उपरोक्त सर्व मदत एका शेतकऱ्याला प्रती २ हेक्टर मर्यादेपर्यंत अनुज्ञेय राहिल.

(४) एका शेतकऱ्याला कमीत कमी मदत रु. ५००/- देण्यांत यावी.

(५) मदत वाटपाची सर्व कार्यवाही प्रचलित पद्धतीप्रमाणे कृषी विभागाने त्यांच्या क्षेत्रीय थंडरूममार्फत करावी. यासाठी कृषी विभागाने त्यांचे स्तरावर सविस्तर आदेश निर्गमित करावेत. हे करीत असतांना त्यांनी खालील बाबींकडे विशेष लक्ष घ्यावे :-

- (i) ही मदत संबंधित खातेदाराच्या बँक बचत खात्यात थेट जमा करावी.
- (ii) कोणत्याही खातेदाराला रोखीने किंवा निविष्टा स्वरूपात मदत देऊ नये.
- (iii) मदत योग्य व्यक्तींना योग्य त्या प्रमाणात मिळेल, यांची दक्षता कृषी विभागाने घ्यावी. उदा. पात्र खातेदाराची बाबी चावडी / ग्रामपंचायत / कृषी सहाय्यक यांच्या कार्यालयीन सूचना फलकावर ठळकपणे लावणे, अचानक पणे तपासणी करणे इत्यादी.

(६) मदतीची स्वकम खातेदाराच्या बँक खात्यावर थेट जमा करतांना मदतीच्या स्वकमेतून कोणत्याही बँकेने कसलीही वसूली करू नये, यासाठी सहकार विभागाने योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

(७) वित्त विभागाने आवश्यक असलेला निधी मदत व पुनर्वसन विभागाला उपलब्ध करून दिल्यावर मदत व पुनर्वसन विभाग, तो निधी कृषी विभागाकडे हस्तांतरित करेल.

(८) निधी मिळाल्यापासून कृषि विभागाने मदतीचे वाटप खास मोहिम आखून त्वरित पूर्ण करावे व वाटप व खर्चाचे समायोजन कोणत्याही परिस्थितीमध्ये मार्च, २०११ पूर्वी पूर्ण करावे.

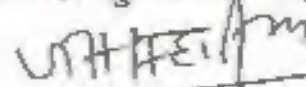
(९) वरील मदत ही विशेष विशेष बाब असल्यामुळे, पूर्वोदाहरण म्हणून गणली जाणार नाही.

(१०) उक्त कार्यवाहीसाठी लागणा-या अतिरिक्त खर्चासाठी (प्रवास, इंधन, कार्यालयीन खर्च इत्यादी) वाटप केलेल्या रकमेच्या ०.४ टक्के एवढी स्वकम जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांना व ०.१ टक्का एवढी स्वकम जिल्हाधिकारी यांना वितरीत करण्यात यावी.

(११) यावर होणारा खर्च, मागणी क्रमांक सी-६-२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य-०२, पुर, चक्रीवादळे इत्यादी १०१- सानुग्रह सहाय्य - १०१ (८) , इतर बाबी (२२४५ ०२४४) या मुख्य लेखाशिर्षांतर्गत नोंदविण्यांत येऊन, तो त्याखाली मंजूर असलेल्या तरतुदीतून भागविण्यांत यावा.

(१२) उपरोक्त खर्चास वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४६८/१०/व्यय-९, दिनांक ३१.१२.२०१० अन्वये मान्यता प्राप्त आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ज.स.सहस्रबुधे)

प्रधान सचिव, मदत व पुनर्वसन

प्रति,

सर्व विभागीय आयुक्त,

सर्व जिल्हाधिकारी,

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा

आयुक्त, कृषी महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विभागीय कृषी सहसंचालक, पुणे

महालेखापाल-१/२ (लेखा अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर (प्रत्येकी ३ प्रती)

महालेखापाल-१/२ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र मुंबई/नागपूर (प्रत्येकी ३ प्रती)

संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक शास्त्रा, मुंबई

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (२ प्रती)

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

निवासी लेखा अधिकारी वांद्रे, मुंबई

ग्रंथपाल महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई (५ प्रती)

सर्व कार्यासने, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

कृषी व पशुस विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२

सहकार व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-२२

वित्त विभाग (व्याय-१/अर्थसंकल्प-३, अर्थसंकल्प-६/अर्थोपाय वक्र) मंत्रालय, मुंबई

म-३ कार्यासन (निवड नसती) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२

प्रत माहितीसाठी सादर :-

भा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

भा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव

भा.राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव

भा.मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक

भा. प्रधान सचिव (मदत व पुनर्वसन)

प्रधान सचिव (कृषी)

प्रधान सचिव (सहकार)/ सचिव (पशुस)

एडमंड बार्ने और ले स्ट्रॉब, २०१० का काल्पनिकीय अतिवृष्टि व पूर तलेब बार्ने ऑस्ट्रेलिया-नोबेपर २०१० का

[illegible]

2012-11-16

Example 1.5.4